

Peaminister Jüri Ratas,
EV Valitsus

Tervise- ja tööminister Riina Sikkut,
Sotsiaalministeerium

26.06.2018

Eesti Arstide Liidu (EAL) arvamus Vabariigi Valitsuse 9. oktoobri 2008. a määruse nr 149 „Tervishoiuteenuse osutamise tegevuslubade riikliku registri põhimäärus“ muutmise eelnõu ning tervise- ja tööministri määruste „Välisriigis kvalifikatsiooni omandanud isikule vastavuseksami koostamise, korraldamise ja hindamise kord ning tasu suurus“ ja „Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni Eestis nõutava kvalifikatsiooniga võrdlemise tingimused ja kord“ eelnõude kohta.

Määrused on seotud Riigikogu menetluses oleva eelnõuga 626 SE, millega muudetakse tervishoiuteenuste korraldamise seadust (TTKS) ja ravikindlustuse seadust (RaKS) seoses kolmandatest riikidest tulevate tervishoiutöötajate registreerimismenetluse täiendamisega ning arst-residentidele katkematu ravikindlustuse tagamisega.

Arstide liit on nõus Vabariigi Valitsuse määruse muutmise eelnõuga, millega muudetakse tervishoiuteenuse osutamise tegevuslubade riikliku registri põhimäärust.

Arstide liit ei ole nõus tervise- ja tööministri määrustega esitatud kujul, kuna need ei taga, et Eestisse lubatakse tööle vaid Eestis nõutavale kvalifikatsioonile vastava ja piisavalt kontrollitud erialase pädevusega ning vajaliku eesti keele oskusega välisarstid. Võrreldes riigikogus menetletava eelnõu 626 SE seletuskirjale lisatud rakendusaktide kavanditega on tehtud olulisi muudatusi.

- 1. Määrustest on kõrvaldatud eesti keele oskust või selle õppima asumist tõendavate dokumentide esitamise nõue. Seega suunatakse tööpraktikale välisarstid, kes ei oska eesti keelt isegi mitte algtasemel, ja tekitatakse teadlikult olukord, mis kahjustab arstiabi kvaliteeti ning võib ohustada patsiente.**

Keelenõue sisaldus varasemates seaduseelnõu ja selle rakendusaktide kavandites, mis arutati läbi arstide liidu, Tartu ülikooli ja haiglate liiduga. Vabariigi Valitsuse esitatud ja praegu Riigikogu menetluses oleva eelnõu seletuskirjas öeldakse: „*Eesti riik peab veenduma, et registreeritaval tervishoiutöötajal on piisavalt meditsiinilaseid oskusi ja teadmisi ning ta oskab eesti keelt või vähemalt õpib seda. Seetõttu seatakse kolmandas riigis hariduse saanud tervishoiutöötajale tingimus, et ta peab esitama Terviseametile eesti keele oskust tõendava dokumendi või tegevusluba omava eesti keele täienduskoolituse läbiviija juures õppimist tõendava dokumendi enne tööpraktikale asumist ehk koos avaldusega.*“

Arstide liidule teadaolevalt ei ole eelnõu menetluse käigus tehtud ettepanekut keeleoskuse või selle õppimise tõendamise nõue kehtestamata jätta. On arusaamatu, miks tervise- ja tööminister leiab, et Eesti riigil ei ole vaja veenduda, kas tervishoiutöötaja oskab eesti keelt või vähemalt õpib seda, ja on selle nõude määrusest välja jätnud.

Oleme endiselt seisukohal, et arst peab oskama eesti keelt ka tööpraktikat sooritades ja lisame arvamusel riigikogu sotsiaalkomisjonile esitatud põhjendatud ettepanekud. Juhul kui meie ettepanekuid keelenõude kehtestamiseks ei arvestata, siis tuleb taastada vähemalt riigikogule esitatud määruse kavandi sõnastus.

2. Määruse „Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni Eestis nõutava kvalifikatsiooniga võrdlemise tingimused ja kord“ § 3 ja 4 järgi võetakse kvalifikatsiooni võrdlemisel arvesse ainult arsti- ja eriarstiõppe pikkust, õppekavade sisu võrdlemist ja nende vastavuse hindamist Eestis kehtivatele nõetele ülikooliseaduse ja Tartu Ülikooli seaduse alusel ette ei nähta. Töökogemuse tõendamisel ei pea esitama töökirjeldust. Kutse- ja eriala esindajaid kaasab Terviseamet kvalifikatsiooni võrdlemisse ainult vajaduse korral, kusjuures ei ole arusaadav, millistel juhtudel see vajalik on.

Peame selliseid kvalifikatsiooni võrdlemise aluseid ebapiisavaiks. Võrrelda tuleb mitte ainult õppe pikkust, vaid ka sisu, et vältida mittevastava väljaõppe ja kvalifikatsiooniga arstide suunamist vastavuseksamile ning eksami korraldajate ja praktikajuhendajate asjatut tööd. Kvalifikatsiooni võrdlemisse tuleb kõikidel juhtudel kaasata eriala esindajad.

Ettepaneku kehtestada töökirjelduse esitamise nõue tegi arstide liit seadusemuudatuste väljatöötamise käigus, Sotsiaalministeeriumi kinnitusel ettepanekut arvestati. Töökirjelduse esitamine on väga vajalik tööpraktika pikkuse ja sisu määramiseks.

3. Määruse „Välisriigis kvalifikatsiooni omandanud isikule vastavuseksami koostamise, korraldamise ja hindamise kord ning tasu suurus“ § 9 järgi hindab arsti ja eriarsti teooriaeksami Tartu ülikooli meditsiiniteaduste valdkond.

Oleme endiselt arvamusel, et eriarstide teooriaeksami tulemusi peaks hindama vastava eriala residentuuri lõpueksami komisjon.

Sotsiaalministeeriumi edastatud info järgi selgub eelnõu menetluse edasine kulg pärast 10. septembrit. Kooskõlastamiseks esitatud määruste eelnõud on vastuolus Riigikogu menetluses oleva seaduseelnõu 626 SE ja selle seletuskirjaga. Oleme seisukohal, et rakendusaktide eelnõusid ei saa kooskõlastada enne seaduse vastuvõtmist.

Sotsiaalministeeriumi siseaudit tuvastas juba 2015.a alguses, et välisarstide kvalifikatsiooni tunnustamist reguleerivaid õigusakte saab mitmeti tõlgendada või neid ei ole osaliselt võimalik täita ning Terviseameti tegevus ei olnud alati kooskõlas kehtiva õigusega.

Arstide liit avaldab oma rahulolematust seoses aastaid kestnud ja seadusemuudatuste vastuvõtmise venitamisega endiselt jätkuva õigusselgusetu olukorraga välisarstide registreerimisel.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Jaan Sütt
Eesti Arstide Liidu president